

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง” ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลเชิงบริบทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง ศึกษาพฤติกรรมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เข้ามาท่องเที่ยวโดยศึกษาข้อมูลในด้านปัจจัยกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว 8P's จากนั้นนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และแนวทางการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติดังต่อไปนี้โดยระเบียบการวิจัยมีดังนี้

- (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- (2) เครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ
- (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ในการศึกษาเรื่องกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง มุ่งเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ แหล่งข้อมูลเชิงปริมาณโดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง จากสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยของแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองในปี 2560 จำนวน 71,462 คน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง 2559

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1967: 887) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน 5% สูตรการคำนวณ ดังนี้

สูตรคำนวณหาจำนวนกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + (N)(e)^2}$$

เมื่อ

n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	จำนวนหน่วยประชากร

$$e = \text{ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้}$$

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว และนักทัศนาจรที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนองจำนวนทั้งสิ้น 71,462 คน ความคลาดเคลื่อน 5% = 0.05

$$n = \frac{71,462}{1+(71,462)(0.05)^2}$$

$$n = \frac{71,462}{178.658}$$

$$n = 399.99 \\ \approx 400$$

จากนั้น ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว และนักทัศนาจรที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง จำนวน 400 คน เมื่อผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้นำข้อมูลมาประมวลผลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ ใช้วิเคราะห์ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการใช้บริการของนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว และนักทัศนาจรที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายให้ทราบถึงความพึงพอใจต่อการใช้บริการ และรวมถึงการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการของผู้ใช้บริการ โดยใช้ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจะใช้ควบคู่กับค่าเฉลี่ย เพื่อแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล ใช้สถิติ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of Variances) และไคสแควร์ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% สำหรับผลการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระแบ่งเป็นดังนี้

ลักษณะส่วนตัวของผู้ใช้บริการ

1.1 ปัจจัยด้านที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการทางด้าน 6P's

- ผลกระทบด้านคุณภาพของการบริการ ประกอบด้วย ความเชื่อถือได้ ความปลอดภัย การตอบสนองและความรวดเร็ว ความสามารถในการให้บริการ ความมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ และความเข้าใจต่อผู้ให้บริการ
- ราคา ประกอบด้วย อัตราค่าบริการ การให้เครดิตในการชำระค่าบริการ
- ช่องทางการจัดจำหน่าย การมีเครือข่ายการให้บริการทั้งในและต่างประเทศ

- การส่งเสริมการตลาด การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการตลาด
- บุคลากรด้านการให้บริการ สร้างความพึงพอใจในการให้บริการ มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ และการแก้ปัญหา
- กระบวนการในการให้บริการ ขั้นตอนในการให้บริการรวดเร็ว ขั้นตอนในการให้บริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน

1.2 ปัจจัยด้านที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการด้านคุณภาพการให้บริการ

- ความเชื่อถือได้
- การตอบสนอง และความรวดเร็วในการให้บริการ และความสามารถในการให้บริการ
- ความปลอดภัย
- มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ และความเข้าใจต่อผู้ใช้บริการ
- ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ

2. ตัวแปรตามพฤติกรรมการณ์การตัดสินใจและแนวโน้มการใช้บริการในอนาคต

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งที่มาของข้อมูลประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงต่างๆ

และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อมาสร้างแบบสอบถาม

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากลูกค้าที่มาใช้บริการ

ร้านอาหารที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ ตำรา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

พฤติกรรมการณ์การบริโภค และแนวโน้มพฤติกรรมการณ์การใช้บริการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาออกแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดที่ลูกค้ามีต่อร้านอาหาร

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการณ์การบริโภคของลูกค้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิดด้วย กำหนดเกณฑ์และเลือกตอบคำถาม 5 ระดับตามมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) คือเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

ความคิดเห็นมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1	คะแนน

โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา จำนวน 6 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ชนิดปลายปิด (Close-end response questions) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อที่ 1 เพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale)

ข้อที่ 2 อายุ ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal scale) (ปฐมพงษ์ บาเร็บ. 2550) โดยแบ่งออกเป็น 6 ช่วง ดังนี้

1. ต่ำกว่า 15 ปี
2. 15 - 23 ปี
3. 24 - 32 ปี
4. 33 - 41 ปี
5. 42 - 50 ปี
6. 51 ปีขึ้นไป

ข้อที่ 3 อาชีพ ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) โดยแบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

1. นักเรียน / นักศึกษา
2. ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
3. พนักงานบริษัทเอกชน
4. ประกอบธุรกิจส่วนตัว
5. พ่อบ้าน / แม่บ้าน

6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

ข้อที่ 4 สถานภาพสมรส ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. โสด
2. สมรส/อยู่ด้วยกัน
3. หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่

ข้อที่ 5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) (วสุ สุวรรณวงศ์, 2547) โดยแบ่งเป็น 5 ช่วง ดังนี้

1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท
2. 5,001 – 15,000 บาท
3. 15,001 – 25,000 บาท
4. 25,001 – 35,000 บาท
5. 35,001 บาทขึ้นไป

ข้อที่ 6 ระดับการศึกษา ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ช่วง ดังนี้

1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย
2. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
3. อนุปริญญา (ปวส.) หรือเทียบเท่า
4. ปริญญาตรี
5. สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นวิธีการให้คะแนนรวม (Rating scale method: Likert scale questions) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดคะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับความพึงพอใจ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำคะแนนจากการกำหนดดังกล่าวมาประเมินค่า เพื่อแปลความหมายหาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2544 : 29)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากนั้น กำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในส่วนประสมทางการตลาดของลูกค้า ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.21 – 5.00	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านปัจจัยยุทธศาสตร์ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง 8 P's ได้แก่

- 1) กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ (Product Strategy)
- 2) กลยุทธ์ราคา (Price Strategy)
- 3) กลยุทธ์ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place Strategy)
- 4) กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Promotion Strategy)
- 5) กลยุทธ์หุ้นส่วน (Partnership Strategy)
- 6) กลยุทธ์การเขียนโปรแกรม (Programming Strategy)
- 7) กลยุทธ์การใช้บุคลากร (People Strategy)
- 8) กลยุทธ์การวางแผน (Planning Strategy)

โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นวิธีการให้คะแนนรวม (Rating scale method: Likert scale questions) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดคะแนนเช่นเดียวกับตอนที่ 2

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio Scale)

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนามาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว และนักศึกษาคณะที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มีผู้รวบรวมเอาไว้ ทั้งหน่วยงานของรัฐ และเอกชน ดังนี้

1.1 หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ

1.2 ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

1.3 หนังสือทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดการข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามกำหนดไว้ล่วงหน้า

3. การประมวลผลข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว นำมาบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผลข้อมูลซึ่งใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for the Social Sciences หรือ SPSS)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ดังนี้

1.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือนและระดับการศึกษา และตอนที่4 ได้แก่ เหตุผลสำคัญที่ท่านมาใช้บริการ บุคคลที่ท่านมาใช้บริการด้วย บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของท่านมากที่สุด และช่วงวันใดที่ท่านมาใช้บริการบ่อยที่สุด

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean :) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง ตอนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านปัจจัยยุทธศาสตร์ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง 8 P's ตอนที่ 4

ได้แก่ ความถี่ในการมาท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง และตอนที่ 5 แนวโน้มพฤติกรรมการใช้บริการ ของ ลูกค้า X

1.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) สำหรับวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความพึงพอใจด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านปัจจัยยุทธศาสตร์ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง 8 P's ตอนที่ 4 ได้แก่ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง

2. วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) สถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐาน ดังนี้

2.1 สถิติวิเคราะห์ค่าที (Independent t-test) ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ด้านเพศ

2.2 สถิติวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of variance) ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบ สมมติฐานข้อที่ 1 ด้านอายุ อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือนและระดับการศึกษา

2.3 สถิติสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อใช้ทดสอบ สมมติฐานข้อที่ 2 , 3 และ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) พื้นฐานประกอบด้วย

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (อกินันท์ จันตะนี. 2538 : 75)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละหรือ % (Percentage)

f แทน ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือจำนวนประชากร

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 35)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การหาค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐานเพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลต่างๆ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

3.4 ระยะเวลาการวิจัย

ตุลาคม 2560 – กรกฎาคม 2561